

ProCredit Bank

Informacije o ponudi održivog paketa usluga za finansijsku inkluziju, zelene proizvode i proizvode usmjerenih na društveno odgovorno finansiranje

Poštovani klijenti,

Ovim putem Vas obavještavamo da je u skladu s Odlukom o mjerama za jačanje finansijske inkluzije i održivog poslovanja Banke koju je donijela Agencija za bankarstvo FBiH, od 1.4.2024. godine ProCredit Bank uvela u ponudu novi paket usluga pod nazivom Održivi paket usluga za finansijsku inkluziju.

U nastavku dostavljamo detalje ponude Održivog paketa usluga za finansijsku inkluziju, kao i ostalih zelenih proizvoda i proizvoda usmjerenih na društveno odgovorno finansiranje u ProCredit Bank:

Opis	Da	Ne	Planirane aktivnosti
Održivi paket za finansijsku inkluziju	X		
Tekući račun u KM valuti			
Beskontaktna debitna kartica			
Izdavanje, reizdavanje i godišnje održavanje debitne kartice			
Neograničeno plaćanje roba i usluga na POS terminalima u BiH			
Elektronsko bankarstvo/Mobilno bankarstvo (ProB@nking)			
10 besplatnih transfera u pojedinačnom iznosu do 10.000 KM u okviru UPP BiH			
FlexFund – procjena kreditne sposobnosti / održavanje			
Promjena PIN koda na bankomatu			
Slanje izvoda putem mail-a ili drugog elektronskog načina koji ne uključuje štampanje			
Svako revidiranje uslova za korištenje održivog paketa usluga za finansijsku inkluziju, što uključuje i revidiranje inicijalno odobrenog iznosa dozvoljenog prekoračenja vezano za račun za plaćanje			

Paket usluga za finansijsku inkluziju namjenjen je svim klijentima (bez obzira na godine, status zaposlenja ili socijalni status).

Korisnik Paketa za finansijsku inkluziju istovremeno ne može biti korisnik i nekog drugog modela paketa računa za fizička lica koje nudi Banka.

Korisnicima Paketa za finansijsku inkluziju naplaćuje se jedinstvena mjesečna naknada za korištenje proizvoda unutar Paketa, u visini od 0,3% prosječne mjesečne neto plate u FBiH za prethodnu godinu, izračunate na godišnjem nivou. Na dan 01.04.2024. godine iznosi 3,70 KM/mjesečno i objedinjuje sve proizvode, usluge i dodatne pogodnosti koje čine sadržaj Paketa za finansijsku inkluziju.

Predmetna naknada je promjenjiva. Banka vrši usklađivanje naknade jednom godišnje i to na dan 01.03. svake godine (referentni datum), a na osnovu podatka o visini prosječne mjesečne neto plate u FBiH za prethodnu godinu, izračunate na godišnjem nivou koju zvanično objavljuje Federalni zavod za statistiku na web stranici.¹

Dodatno Vas informišemo i o ponudi zelenih proizvoda i proizvoda usmjerenih na društveno odgovorno finansiranje za fizička i pravna lica sa sljedećim detaljima:

Tip klijenta Opis	Fizička lica		Pravna lica		Javna preduzeća	
	Da	Ne	Da	Ne	Da	Ne
Zeleni proizvodi	X		X			
Kreditna linija GEFF	Sredstva ove linije se mogu koristiti za kreditiranje fizičkih lica za renoviranja ili izradnju stambenih objekata (kuće ili stana) po energetske efiksnim standardima.					
Kreditna linija FIF - Go Digital Pilot za pravna lica			EBRD kreditna linija namijenjena za poboljšanje konkurentnosti, implementaciju EU standarda na MSP nivou, u oblasti zaštite životne sredine, zaštite i sigurnosti na radu i kvalitetu i sigurnosti proizvoda kroz promociju automatizacije i digitalne transformacije procesa i proizvodnje.			
Eko krediti - fizička lica	Sredstva su namjenjena za kupovinu energetske efikasne motornih vozila i ulaganje u Eko prihvatljive investicije ili refinansiranje plasmana u drugim bankama iskorištenih u navedene svrhe pod uslovom da klijent dostavi dokaz o namjeni plasmana u drugoj banci.					
Eko krediti - pravna lica			Kreditni ili dio kreditnog plasmana sa namjenom ulaganja u investicije u energetske efikasnost, obnovljive izvore energije, te ekološki prihvatljiva ulaganja.			

¹ <https://fzs.ba/>

Tip klijenta Opis	Fizička lica		Pravna lica		Javna preduzeća	
	Da	Ne	Da	Ne	Da	Ne
ProGreen paket	Nudi široku ponudu proizvoda i usluga posebno namjenjene klijentima koji su okrenuti zaštiti prirode i okoline, te žele da u što većoj mjeri smanje svoj uticaj na klimatske promjene.					
Proizvodi usmjereni na društveno odgovorno financiranje	X		X			X
Kredit za obrazovanje	Kredit za plaćanje troškova studiranja tokom dodiplomskog, diplomskog, postdiplomskog ili specijalističkog studija.					
ProIndex	ProIndex paket usluga je namijenjena korisnicima (studentima) u dobi od 18 do 26 godina starosti.					
Garantna linija – Dijaspore Young SME			Garantna linija namjenjena je za mikro, mala i srednja preduzeća koja posluju 3 godine ili manje, te su u vlasništvu dijaspora, ili su povezana sa dijasporom. Osnovna svrha ove garantne linije je pružiti podršku i garanciju za kreditiranje i jačanje kapaciteta MMSP-ova u BiH.			

Zeleni proizvodi

Fizička lica

Kreditna linija GEFF

Osnovna karakteristika ove kreditne linije jeste to što EBRD kroz ovaj projekat osigurava klijentima (korisnicima kredita) povrat na investiciju 15-20%, a isti se odobrava (i isplaćuje klijentu) nakon što se kupljena tehnologija instalira i verifikuje od strane EBRD-a.

Sredstva iz ove linije se mogu koristiti isključivo za finansiranje kupovine energetske efikasne tehnologije dostupne unutar baze prihvatljivih tehnologija (tzv. tehnološkom selektoru), te kroz ovu liniju je moguće samo jednom finansirati kupovinu jedne (iste) tehnologije (npr. prozora) i nije moguće raditi refinansiranje postojećih kredita klijenta bez obzira što im je namjena bila ove vrste.

Dole navedene tehnologije su prihvatljive za kreditiranje iz ove linije:

- Frižideri (frižideri, zamrzivači, kombinovani frižideri/zamrzivači)*: energetske oznake A++ ili više
- Klima uređaji*: energetske oznake A++ ili više
- Rasvjeta: luminozna efikasnost
  - LED rasvjeta ≥ 80 lumen/wata
  - Natrijeve svjetiljke pod visokim pritiskom ≥ 80 lumen/wata
  - Druge plinske izbojne svjetiljke ≥ 57 lumen/wata
- Plinski bojleri (uključujući kontrolni sistem): termalne efikasnosti $\geq 90\%$
- Peći/bojleri na biomasu (uključujući sistem dovoda goriva i kontrole): termalne efikasnosti $\geq 85\%$
- Energetski efikasni prozori, vrata i ostakljenja: termopropusnost (U-vrijednost)
  - Prozori: ≤ 1.3 W/m²K

- Vrata: ≤ 1.3 W/m²K
- Ostakljenja: ≤ 1.2 W/m²K
- Izolacija za vanjske zidove, krovove, podovi, i pregradni zidovi: termopropusnost (λ)
  - Lamelne konstrukcijske ploče ≤ 0.04 W/mK
  - Stiroblokovi: ≤ 0.04 W/mK
  - Mineralna vuna: ≤ 0.04 W/mK
  - Stiropor (XPS, EPS): ≤ 0.04 W/mK
  - Poliuretan: ≤ 0.04 W/mK
  - Drugo: ≤ 0.04 W/mK
- Toplinske pumpe (struja ili plin): COP
  - vodna: ≥ 4.3
  - zračna: ≥ 4.3
  - zemna: ≥ 4.3
  - podzemnovodna: ≥ 4.3
  - na reciklirani zrak: ≥ 4.3
  - na slanu vodu: ≥ 4.0
- Solarno-termalni grijači vode (solarni kolektori uključujući kontrolni sistem): termalne efikasnosti $\geq 75\%$
- Solarne fotonaponske instalacije (PV): elektroefikasnost ≥ 14
- Balansirana mehanička ventilacija: energetska oznaka A ili više
- Spremnici tople vode: energetska oznaka C ili više
  - *za finansiranje ovih tehnologija nije moguće ostvariti povrat (bijela tehnika i klima uređaji)

Uslovi korištenja:

- Maksimalan iznos kredita: 50.000 EUR (97.791,5 KM)
- Maksimalan rok otplate: 120 mjeseci
- Kamatne stope:
  - Od 1 do 36 mjeseci: od 5,30% do 7,19%
  - Od 37 do 60 mjeseci: od 5,70% do 6,50%
  - Od 61 do 120 mjeseci: od 5,70% do 6,50%
  - Naknada za obradu kredita: 2,00%
- Naknada za vođenje kreditnog računa: 3,00 KM mjesečno, ukupna naknada se naplaćuje jednokratno unaprijed
- Kolateral
  - Osnovni
    - Dvije bjanko mjenice i mjenične izjave potpisane od Dužnika i od eventualnih sudužnika
    - Saglasnost o pljenidbi i prenosu dijela primanja dužnika, te eventualnih sudužnika
  - Dodatni
    - Polica osiguranja kredita
    - Kreditno sposoban sudužnik koji može biti član domaćinstva dužnika ili treće lice

Eko krediti

Sredstva su namjenjena za kupovinu energetski efikasnih motornih vozila (električna vozila) i ulaganje u Eko prihvatljive investicije (izolacija, stolarija, sistemi za grijanje, osvjetljenje, i ostale investicije koji su u skladu sa grupnim smjernicama za Eko finansiranje i sl.) ili refinansiranje plasmana u drugim bankama iskorištenih u navedene svrhe pod uslovom da klijent dostavi dokaz o namjeni plasmana u drugoj banci.

Uslovi korištenja:

- Maksimalan iznos kredita: 100.000 KM
- Maksimalan rok otplate: 120 mjeseci
- Kamatne stope:
  - Od 1 do 36 mjeseci: od 4,50% do 5,50%
  - Od 37 do 60 mjeseci: od 5,00% do 6,00%
  - Od 61 do 120 mjeseci: od 5,19% do 6,19%
- Naknada za obradu kredita: 0,00%
- Naknada za vođenje kreditnog računa: 3,00 KM mjesečno, ukupna naknada se naplaćuje jednokratno unaprijed
- Kolateral
  - Osnovni
    - Dvije bjanko mjenice i mjenične izjave potpisane od Dužnika i od eventualnih sudužnika
    - Saglasnost o pljenidbi i prenosu dijela primanja dužnika, te eventualnih sudužnika
  - Dodatni
    - Polica osiguranja kredita
    - Kreditno sposoban sudužnik koji može biti član domaćinstva dužnika ili treće lice

ProGreen paket

Domaća i strana fizička lica mogu otvoriti transakcijski i štedni račun, te koristiti i druge usluge koje pruža Ugovor o korištenju ProGreen paketa usluga.

ProGreen paket za čistu budućnost klijentima omogućava korištenje prve biorazgradive kartice u BiH napravljene od kukuruza koja nudi povrat na energetski efikasne tehnologije².

Za svaki otvoreni račun, Banka sadi sadnicu sa imenom klijenta, te omogućava učešće u eko projektima.

U jedinstvenu naknadu za održavanje „ProGreen paketa usluga“, koja u vrijeme kreiranja ovog izvještaja iznosi 10,00 KM ukupno, uključeno je sljedeće:

- Tekući račun u KM valuti;
- Tekući račun u EUR valuti;
- Flex štednja po viđenju KM i EUR valuti;
- Beskontaktna biorazgradiva debitna kartica napravljena od kukuruza;
- Besplatne e-banking transakcije u zemlji u pojedinačnom iznosu do 10.000,00 KM;
- Besplatno podizanje gotovine na bilo kojem bankomatu u državi (pet puta mjesečno);
- SMS notifikacije;
- Besplatna podizanja EUR valute na bankomatima ProCredit Bank;
- Besplatni prilivi iz inostranstva.

² Povrat od 10% na kupovinu EE uređaja (povrat max. 200KM). Pod energetski efikasnim uređajima smatraju se uređaji sa razredom energetske oznake A, B i C (prema novom pravilniku). Sredstva za ovu ponudu su ograničena i podložna raspoloživosti.

Pravna lica

Kreditna linija FIF - Go Digital Pilot za pravna lica

Osnovna karakteristika ove kreditne linije jeste to što EBRD (Evropska banka za rekonstrukciju i razvoj) kroz Go Digital projekat osigurava klijentima (korisnicima kredita) povrat na investiciju 15%, a ista se odobrava (i isplaćuje klijentu) nakon što se kupljena tehnologija instalira i verifikuje od strane EBRD-a. EBRD kreditna linija namijenjena za poboljšanje konkurentnosti, implementaciju EU standarda na MSP nivou, u oblasti zaštite životne sredine, zaštite i sigurnosti na radu i kvalitetu i sigurnosti proizvoda kroz promociju automatizacije i digitalne transformacije procesa i proizvodnje.

Prihvatljive tehnologije u segmentu digitalizacije:

- Automatizirana proizvodna rješenja
  - Tehnologije koje poboljšavaju poslovnu efikasnost, produktivnost i fleksibilnost tokom proizvodnog ciklusa (međusobno povezani roboti/mašine koji se mogu brzo programirati i reprogramirati)
- Aditivna proizvodnja
  - 3d printeri povezani sa digitalnim softverskim rješenjima
- Proširena stvarnost (AR-Augmented Reality) kao pomoć proizvodnim procesima
- Simulacija procesa u svrhu optimizacije
- Horizontalna/Vertikala integracija (Blockchain)
  - Integracija informacija duž lanca vrijednosti od dobavljača do potrošača
- Industrijski internet
  - Višesmjerna komunikacija između proizvodnih procesa i proizvoda (uključujući e-Trgovinu, e-Biznis i umrežene poslovne procese)
- Cloud sistemi
- Sajber sigurnost

- „Big Data“ i Analitika velikih baza podataka u svrhu optimizacije
- Satelitska tehnologija
- Digitalni Marketing / e-Trgovina
  - Uvođenje rješenja za e-Trgovinu, uključujući ali ne ograničavajući se na transformaciju u online marketing putem digitalnih materijala, email kampanja, oglašavanja na društvenim mrežama i mobilnih aplikacija
- Upravljanje odnosima s klijentima (CRM)
  - Implementacija softverskih rješenja za poboljšanje prodaje i produktivnosti upravljanja klijentima kroz povećan pristup većem broju i boljem kvalitetu podataka koristeći tehnološka rješenja
- Rad na daljinu
  - Tehnologija (softver i hardver) koja modernizuje organizaciju rada, korištenjem raznih tehnoloških alata, te različitih oblika fleksibilnosti organizacije rada, uključujući i rad na daljinu

Prihvatljive tehnologije u segmentu automatizacije:

- Proizvodna/procesna oprema
  - Transportni sistemi
  - Automatizovano opsluživanje radnih sistema (npr. ubrizgavanje, termoprerada, CNC mašine i sl.)
  - Mašine za sječenje (plazma, laser, testere i sl.)
  - Automatizovana procesna obrada (ljepljenje, bušenje, zavarivanje, rezanje, presanje, mljevenje, pečenje, pletenje, šivenje, recikliranje, zamrzavanje, farbanje, premazivanje i sl.)
  - Doziranje (ljepilo, mazivo, zaptivači, sok, voda i sl.)
  - Završna obrada (pjeskarenje, poliranje, brušenje, skraćivanje,

- obrezivanje ivica, profilisanje, sušenje i sl.)
- Mašine za kontrolu kvaliteta
- Automatska montaža i sklapanje
- Automatski sistemi za slaganje i sortiranje robe
- Pakovanje i paletiranje
- Automatski sistemi skladištenja
- Štampanje
  - Mašine za flekso štampu sa kalupima i rezačicom
- Poljoprivredna oprema
  - Kombajn sa automatskim sortiranjem
  - Sistemi za mužu
  - Hranilice i sistemi za automatsku distribuciju hrane za životinje

Ostale prihvatljive tehnologije:

- Solarne elektrane
  - Samo za sopstvenu upotrebu
- Vozila
  - Taxi: Hibridna vozila
  - Kamioni: minimalno EURO 6 motor
  - Kombi: minimalno EURO 6 motor
  - Autobusi: minimalno EURO 6 motor
- Brownfield investicije (namanje 20% uštede energije u uporedbi sa početnim stanjem)
  - Modernizacija, nadogradnja, poboljšanje ili rehabilitacija postojećih instalacija zatim postavljanje novih instalacija u postrojenjima ili drugim objektima.
  - Poboljšanje energetske efikasnosti što uključuje ulaganje u opremu, uređaje, tehnologije koje omogućavaju smanjenje potrošnje energije ili poboljšavaju upotrebu energije.

Ko može biti korisnik kreditne linije?

- Privatna mala i srednja preduzeća (MSP) iz BiH:
  - Manje od 250 uposlenih
  - Godišnji prihod manji od 50 miliona EUR

- Aktiva preduzeća manja od 43 miliona EUR
- Platežno sposobne kompanije u skladu sa procjenom ProCredit Bank
- Projekat u skladu sa propisanim kriterijima kredine linije

Uslovi korištenja:

- Maksimalan iznos kredita: maksimalno 1.000.000 EUR (1.955.830,00 KM) za jedno preduzeće ili grupu povezanih preduzeća
- Rok otplate: minimalno 18 mjeseci
- Kamatne stope:
  - Od 18 do 36 mjeseci: 8,00%
  - Od 37 do 60 mjeseci: 7,50%
  - Preko 60 mjeseci: 7,00%
- Naknada za obradu kredita: minimalno 0,75%
- Naknada za vođenje kreditnog računa: bez naknade
- Kolateral: u skladu sa Standardima za upravljanje kreditnim procesom

Eko krediti za pravna lica

Eko kreditima se smatraju kreditni plasmani/investicije ili dio kreditnog plasmana čija je namjena slijedeće:

- 1. Investicije u energetska efikasnost (EE)** – predstavljaju sve vrste ulaganja koja kao rezultat imaju korištenje manje energije za isti ili povećani kapacitet poslovne aktivnosti
- 2. Ulaganja u obnovljive izvore energije (RE):** ulaganja u iskorištavanje prirodnih resursa koji su tokom ljudskog vijeka neiscrpn (npr. vjetroenergija, solarna energija), odnosno koji se dopunjuju mnogo brže nego što se troše (npr. biomasa).
- 3. Ekološki prihvatljiva ulaganja (GR):** ostala ekološki prihvatljiva ulaganja koja imaju direktan pozitivan uticaj na zaštitu okoliša, iako smanjenja u potražnji energije ili emisijama stakleničkih gasova (GHG) nisu uvijek mjerljiva (npr. efikasnost resursa, organska poljoprivreda, zaštita vode i tla, usluge savjetovanja i planiranja u cilju smanjenja zagađenja okoline, itd.)

Uslovi korištenja:

- Maksimalan iznos kredita:
- Maksimalan rok otplate:
- Kamatne stope: 3,65% do 7,15%
- Naknada za obradu kredita: 0,50% do 1,5%
- Naknada za vođenje kreditnog računa: bez naknade
- Kolateral: u skladu sa Standardima za upravljanje kreditnim procesom.

Garantna linija – Dijaspora Young SME

Garantna linija namjenjena je za mikro, mala i srednja preduzeća koja posluju 3 godine ili manje, te su u vlasništvu dijaspore, ili su povezana sa dijasporom. Osnovna svrha ove garantne linije je pružiti podršku i garanciju za kreditiranje i jačanje kapaciteta MMSP-ova u BiH. Time se osigurava olakšan pristup finansijskim uslugama poslovnim subjektima sa inovativnim projektima koje bez takve podrške ne bi bilo moguće realizovati.

Za finansiranje pod garantnom linijom se kvalifikuju sva registrovana privatna mikro, mala i srednja preduzeća u BiH uključujući njihova povezana pravna lica, koja također zadovoljavaju jednu ili obje sljedeće kategorije:

- MMSP koja su

(i) u potpunom vlasništvu dijaspore ili

(ii) u djelimičnom vlasništvu (najmanje 20% vlasništva) dijaspore a koja imaju dokumentovano poslovno partnerstvo između vlasnika preduzeća sa prebivalištem u BiH i člana dijaspore s prebivalištem u nekoj drugoj državi; MMSP povezana sa dijasporom sa dokumentovanim poslovnim partnerstvom koje uključuje: učešće u kapitalu, trgovačku saradnju, ugovorni odnosi, zajedničko ulaganje ili drugi pravni odnos između člana dijaspore i stanovnika BiH.

Uslovi korištenja:

- Maksimalan iznos kredita: maksimalno 500.000 USD za jedno preduzeće ili grupu povezanih preduzeća
- Rok otplate: 6 do 120 mjeseci (grace period do 60 mjeseci uključen u rok otplate)
- Namjena sredstava: ulaganje u fiksna ili obrtna sredstva za nove investicije
- Kamatne stope: 4,15 – 7,15%
- Naknada za obradu kredita: 0,35% - 1%
- Naknada za vođenje kreditnog računa: bez naknade
- Garancijski postotak: Garantnom linijom se osigurava 50% glavnice kredita i do 6 mjeseci redovne kamate. Garantna linija ne pokriva default-nu kamatu, zakašnjele nakanade, kazne ili bilo koje druge troškove kredita.
- Kolateral: u skladu sa Standardima za upravljanje kreditnim procesom.

Proizvodi usmjereni na društveno odgovorno finansiranje

Fizička lica

Kredit za obrazovanje

Kredit se odobrava u iznosu za jednu godinu studija ili u ukupnom iznosu školarine za sve godine studija i to u maksimalnom iznosu od 50.000 KM na maksimalan period od 120 mjeseci.

Na osnovu predračuna/fakture obrazovne ustanove/firme, Banka sredstva uplaćuje direktno na račun obrazovne institucije/firme koja vrši stručno osposobljavanje u cjelokupnom iznosu odobrenog kredita.

Uslovi korištenja:

- Maksimalan iznos kredita: 50.000 KM
- Maksimalan rok otplate: 120 mjeseci
- Kamatne stope:
  - Od 1 do 36 mjeseci: od 4,50% do 5,50%
  - Od 37 do 60 mjeseci: od 5,00% do 6,00%
  - Od 61 do 120 mjeseci: od 5,19% do 6,19%
- Naknada za obradu kredita: 0,00%
- Naknada za vođenje kreditnog računa: 3,00 KM mjesečno, ukupna naknada se naplaćuje jednokratno unaprijed
- Kolateral
  - Osnovni
  - Dvije bjanko mjenice i mjenične izjave potpisane od Dužnika i od eventualnih sudužnika
  - Saglasnost o pljenidbi i prenosu dijela primanja dužnika, te eventualnih sudužnika
  - Dodatni
  - Polica osiguranja kredita.
  - Kreditno sposoban sudužnik koji može biti član domaćinstva dužnika ili treće lice

ProIndex

Uslov za zaključenje Ugovora o korištenju ProIndex paketa usluga je otvaranje transakcijskog računa preko kojeg će se vršiti prijem redovnih mjesečnih primanja Korisnika. U jedinstvenu naknadu za održavanje „ProIndex paketa usluga“, koja u vrijeme kreiranja ovog izvještaja iznosi 0,00 KM ukupno, uključeno je sljedeće:

- Tekući račun u KM valuti
- Beskontaktna debitna kartica
- Elektronsko bankarstvo/Mobilno bankarstvo (ProB@nking)
- 5 isplata gotovine na bankomatu bilo koje banke u BiH mjesečno (za imaoce MasterCard)

Održivo bankarstvo

Podizanje ekološke svijesti i zaštita okoliša, kao i pomoć kod ublažavanja klimatskih promjena su za ProCredit banku oduvijek bila pitanja od visoke važnosti i predstavljaju ključni element našeg modela poslovanja – i to ne samo u poslovanju, već i u našem svakodnevnom radu. Osiguravanje ekološki i društveno održivog ekonomskog razvoja središnja je komponenta razvojne misije Banke i implementirana je u Politiku upravljanja zaštitom okoliša.

Ovaj sistem upravljanja se zasniva na tri stuba:

- interni sistem upravljanja zaštitom okoliša
- upravljanje ekološkim i socijalnim rizikom u kreditiranju
- eko finansiranje/usluge eko kreditiranja

Interni sistem upravljanja okolišem

Cilj ovog stuba je unaprijediti nivo internih ekoloških performansi institucije, a što se postiže pomoću sljedećih mjera:

- primjena internih tehničkih mjera i mjera ponašanja u pogledu energetske efikasnosti i efikasnosti resursa;
- utvrđivanje ciljeva za smanjenje emisije gasova staklene bašte (GHG) nastalih radom same institucije;
- podizanje nivoa ekološke svijesti i znanja među zaposlenicima;
- provođenje mjera komunikacije kako bi se zaposlenicima obezbijedile relevantne informacije;
- pridržavanje lokalnih ekoloških standarda i propisa;
- procjena održivosti poslovne prakse dobavljača, osim aktivne uključenosti u razgovor u cilju bolje informisanosti i poboljšanja njihovog utjecaja na okoliš i društvo; nastojanje da se saraduje sa dobavljačima koji posluju u skladu sa ekološkim i socijalnim standardima koje su utvrdile ProCredit institucije.

Primjena ovih mjera u svim odjelima i procedurama u ProCredit banci je od ključne važnosti. Navedene mjere upotpunjuju se stalnim monitoringom i stalno se dopunjuju.

Edukacije uposlenika i drugih zainteresiranih strana

Edukacije se organizuju za sve relevantne teme za bankarstvo, ekonomiju, održivost i mnoge druge teme, pa je tako u 2023. godini svaki zaposlenik ProCredit Bank u prosjeku imao blizu 90 sati obuke i edukacije. Ovakve i slične obuke se održavaju i za klijente banke kao i za širu javnost gdje se učesnici edukuju na razne teme kao što su: održivi razvoj, finansijsko opismenjavanje i druge bitne teme.

Izmjena voznog parka ProCredit banke

ProCredit banka je u cilju smanjenja negativnog utjecaja na okoliš u potpunosti izmijenila svoj vozni park. Trenutno se u voznom parku banke koriste samo hibridna i električna vozila. U skladu sa ranije navedenim, odnosno racionalizacijom korištenja resursa, napravljen je i Detaljan energetska audit zgrade Uprave ProCredit Bank što predstavlja samo jednu od mjera kako bi banka ispunila postavljene ciljeve odnosno da se na grupacijskom nivou dostigne “Net Zero” do 2050. godine.

Projekat elektromobilnosti

U sklopu projekta Elektromobilnosti uključeno je više manjih potprojekata i to:

- **Promocija korištenja električnih vozila,** ProCredit bank je organizovala vožnju električnog automobila, u kojoj su učestvovali uposlenici banke i predstavnici medija, te su ove vožnje popraćene nizom objava u medijima i društvenim mrežama;

- **Proširenje ProCredit mreže punjača**, ProCredit bank je 2021. godine počela sa instalacijom punjača za električne automobile, dok je u sklopu ovog projekta mreža punjača dodatno ojačana. Trenutno se u ProCredit mreži punjača nalazi 17 punjača; Poklanjanje punjača za svakog klijenta koji realizuje plasman namijenjen za kupovinu električnog automobila;
- Donacija za porodilište u Tešnju;
- On job practice za ugrožene kategorije stanovništva;
- Izgradnja solarnih elektrana za sopstvenu upotrebu, za nekoliko škola na području Sarajeva, Zenice i Ilijaša (u procesu);
- Donacije sredstava za dječije domove;
- Organizacija i finansijska podrška sportskim događajima;
- Podrška ženama umjetnicama kroz projekat „SDG Through arts“;
- Uključivanje uposlenika u volonterske akcije.

ESG Vodič za mikro, mala i srednja preduzeća

ESG Vodič pruža jasne smjernice za integraciju ESG principa u poslovanje kompanije. Pozitivni efekti za kompanije koje odluče implementirati ESG principe u svoje poslovanje uključuju povećanje konkurentnosti, poboljšanje reputacije, pristup investicionim fondovima, smanjenje troškova, usklađenost s propisima, povećanje zadovoljstva zaposlenika, bolje odnose sa zajednicom, otpornost na rizike, održivu praksu i poticanje inovacija. ESG vodič je dostupan svim pravnim i fizičkim licima i može se preuzeti na adresi: <https://dashboard.procreditbank.ba/storage/static/ESG%20vodic%20%20ofinal%2028.06..pdf>

Podrška lokalnoj zajednici

Pored svih ranije navedenih aktivnosti i projekata ProCredit banka je u stalnoj interakciji sa lokalnom zajednicom te na taj način osluškuje potrebe građana i kreira strategiju za podršku lokalnoj zajednici. Neke od do sada realizovanih projekata:

- Akcije pošumljavanja na Igmanu, Tuzli, Kaknju, Sarajevu;
- Akcije čišćenja i poribljavanje Hutovog Blata;
- Izgradnja dječijeg igrališta u Tešnju;
- Akcija čišćenja rijeke Bosne;
- Radionice za privrednike i fizička lica na mnogobrojne teme vezane za održivo poslovanje i generalno edukacije bitne za finansijsko opismenjavanje;

Upravljanje ekološkim i društvenim rizikom u kreditiranju

Cilj ovog stuba je smanjenje negativnog indirektnog ekološkog i socijalnog utjecaja ProCredit banke izazvanog kreditnim poslovima i investicionim aktivnostima banke, uz povećanje pozitivnog utjecaja. Na taj način pomažemo smanjenju reputacionog rizika, kao i kreditnog rizika, obzirom da ekološki i socijalni rizik mogu postati finansijski rizik za klijenta, a tako i banku.

Sastavni dio upravljanja ekološkim rizikom u kreditiranju čine sljedeće mjere:

- primjenjivanje liste aktivnosti čije finansiranje nije dozvoljeno (sastavni dio našeg Kodeksa ponašanja), ne ulazimo u takve poslovne odnose, niti obezbjeđujemo sredstva za iste;
- procjena i praćenje ekoloških i socijalnih performansi svih biznis klijenata na osnovu njihovih aktivnosti;
- podsticanje unaprjeđenja ekoloških i socijalnih performansi i širenje primjene dobrih ekoloških i socijalnih praksi među klijentima, odbijanje poslovnih odnosa, odnosno, finansiranja klijenata koji se bave ekološki ili socijalno štetnim djelatnostima.

Standardima za upravljanje ekološkim i socijalnim utjecajem kreditiranja utvrđeni su detalji, područje primjene, odgovornosti i organizacioni aspekti vezani za procjenu ekoloških i socijalnih utjecaja kreditiranja.

Lista isključenja

U cilju smanjenja indirektnog negativnog utjecaja na okoliš i društvo ProCredit je donijela odluku da neće sudjelovati u finansiranju aktivnosti za koje smatra da u konačnici imaju negativan efekat.

Cjelokupnu listu isključenja možete pogledati na linku: <https://drive.google.com/file/d/1fCe2wMrkvbG2q8yajC9T2GQsocY3tgVx/view>

Zelene financije/zelene kreditne usluge

Podrška energetskej tranziciji

Cilj trećeg stuba je unaprijediti indirektnu ekološku performanse ProCredit banke osmišljavanjem i ponudom specijalnih (zelenih ili ekoloških) kreditnih usluga za ulaganje u energetske efikasnost, obnovljive energije i druge ekološki prihvatljive mjere. Finansiranjem tih ulaganja, banka podržava ekološki prihvatljiva i energetske efikasna preduzeća i domaćinstva.

Kreditne usluge osmišljene su na način da uvažavaju okolnosti na lokalnom tržištu banke, dok proces odobrenja uvažava tehničke aspekte koji podržavaju ulaganje. Krediti koji se isplaćuju za ove potrebe u osnovnom sistemu banke klasifikuju se kao eko krediti, čime se omogućava njihovo jednostavno prepoznavanje u različitim sistemima koji se primjenjuju, kao i generisanim izvještajima.

ProCredit banka je jedinstvena na bankarskom tržištu koja stavlja poseban naglasak na „zeleno“ kreditiranje. Prvi „zeleni“ plasman je realizovan 2012. godine, dok je prvi podržani projekat solarnih elektrana realizovan 2015 godine. U međuvremenu je oformljena služba, tadašnji „Environmental Ma-

nagement Unit“ koji za zadatak ima praćenje i smanjenje utrošnje resursa unutar banke, razvoj „zelenog“ portfolia i generalnog smanjenja negativnog utjecaja banke na okoliš (uključujući i utjecaj klijenata). Na ovaj način Banka aktivno učestvuje u energetskej tranziciji i postizanju energetske neovisnosti BiH. U periodu od 31.12.2021.-31.09.2024. Green Loan Portfolio je porastao za 27,78%, što ukazuje na visok broj podržanih investicija u oblasti „zelenog“ finansiranja

Kada se radi o finansiranju projekata obnovljivih izvora energije, odnosno projekata izgradnje solarnih elektrana ProCredit banka je lider na tržištu. Od prve finansirane solarne elektrane (2015. godina) pa do kraja trećeg kvartala 2024. godine podržana je izgradnja 203 solarne elektrane ukupnog kapaciteta 48,5 mWp. A za ove svrhe je usmjereno 34 mil EUR.

***Vaša ProCredit banka,
31.12.2024.***